

รายงานความก้าวหน้า
ตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2559

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
1. การจ่ายเงินค่าเสียหายให้ผู้ฟ้องคดี	ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วตามแผน	-
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล		
2.1 การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม	1) การดำเนินงานที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษ โดยสำนักจัดการคุณภาพน้ำ ได้ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ครั้งที่ 1/2559 วันที่ 29 กุมภาพันธ์ – 8 มีนาคม 2559 โดยได้เก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อม จำนวน 11 จุด ครอบคลุมพื้นที่เหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC1) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC2 และ KC2/1) และใต้โรงแต่งแร่ (จุด KC3 - KC8) โดยสามารถสรุปผลการติดตามตรวจสอบได้ดังนี้ 1.1) คุณภาพน้ำ พบปริมาณตะกั่วในน้ำ 0.01 - 0.034 มิลลิกรัมต่อลิตร (มก./ล.) โดยคุณภาพน้ำทุกตัวอย่าง อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน 0.05 มก./ล. 1.2) คุณภาพตะกอนดินท้องน้ำ พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 147 – 36,440 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (มก./กก.) โดยพบสูงสุดบริเวณจุด KC5 (บริเวณน้ำตกธิดาดอย) ซึ่ง (ร่าง) มาตรฐานคุณภาพตะกอนดินในแหล่งน้ำจืดเพื่อคุ้มครองสัตว์หน้าดินและเพื่อคุ้มครองมนุษย์ผ่านห่วงโซ่อาหาร กำหนดไว้ไม่เกิน 35.8 มก./กก. 1.3) การปนเปื้อนในสัตว์น้ำ ได้เก็บตัวอย่างจำนวน 40 ตัวอย่าง ใน 10 จุด มีผลการวิเคราะห์ปริมาณตะกั่วเมื่อเทียบมาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 98 (พ.ศ. 2529) ซึ่งกำหนดไว้ไม่เกิน 1 มก./กก. น้ำหนักเปียก สรุปได้ดังนี้ ● ปลา มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วงน้อยกว่า 0.0383 – 3.7850 มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 7 ตัวอย่าง จาก 22 ตัวอย่าง คิดเป็นการเกินมาตรฐานร้อยละ 32 ● กุ้ง มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.1558 – 4.1071 มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 4 ตัวอย่าง จาก 9 ตัวอย่าง คิดเป็นการเกินมาตรฐานร้อยละ 44 ● หอย มีปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 7.9151 – 215.19 มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 8 ตัวอย่าง จาก 8 ตัวอย่าง คิดเป็นการเกินมาตรฐานร้อยละ 100	

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	● ปู มีปริมาณตะกั่ว 21.207 มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยมีค่าเกินมาตรฐานฯ จำนวน 1 ตัวอย่าง จาก 1 ตัวอย่าง คิดเป็นการเกินมาตรฐานร้อยละ 100 1.4) การปนเปื้อนในพืชผัก ได้เก็บตัวอย่างจำนวน 38 ตัวอย่าง ใน 12 จุด พบปริมาณตะกั่วอยู่ในช่วง 0.0066 – 3.3116 มก./กก. น้ำหนักเปียก และมีพืชผักจำนวน 9 ตัวอย่าง (บริเวณหมู่บ้านคลิตี้บน 5 ตัวอย่าง และบริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่าง 4 ตัวอย่าง) ซึ่งมีค่าปริมาณตะกั่วเกินเกณฑ์มาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 98 (พ.ศ. 2529) ที่กำหนดปริมาณตะกั่วไว้ไม่เกิน 1 มก./กก. น้ำหนักเปียก ทั้งนี้ ตัวอย่างพืชผักที่พบเกินมาตรฐานฯ มากที่สุดคือกะเพราบริเวณบ้านคุณป้าของ (KL1) 1.5) การปนเปื้อนในดิน ได้เก็บตัวอย่างจำนวน 12 จุด โดยแต่ละจุดได้ทำการเก็บตัวอย่างดิน 9 ตำแหน่ง เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ตามการใช้ประโยชน์ แล้วนำมาคำนวณค่าทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น Upper Confidence Level (UCLs) ที่ 95 % แล้วจัดทำเป็นแผนที่แสดงการปนเปื้อนตะกั่วในดิน (เอกสารแนบ 2) จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า บริเวณหมู่บ้านคลิตี้บน 1 จุด มีปริมาณตะกั่วในดินสูงกว่าค่าพื้นฐานที่ 870 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม โดย สจน. ได้กำหนดค่าเป้าหมายการฟื้นฟูพื้นที่บริเวณโรงแต่งแร่ และพื้นที่ใกล้เคียง ค่าพื้นฐานที่ 821 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม โดยบริเวณดังกล่าวอยู่เหนือผลกระทบจากโรงแต่งแร่ในอดีต ส่วนบริเวณหมู่บ้านคลิตี้ล่างทุกจุด มีปริมาณตะกั่วในดินน้อยกว่าค่าพื้นฐานฯ สรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ครั้งที่ 1/2559 ได้ว่าคุณภาพน้ำทุกตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน สามารถนำมาอุปโภคและบริโภคได้ตามปกติ แต่ต้องผ่านการกรองและต้มฆ่าเชื้อโรคก่อน พืชผักส่วนใหญ่มีค่าตะกั่วอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานสามารถบริโภคได้ตามปกติ แต่ควรหลีกเลี่ยงการบริโภคกะเพราที่พบมีค่าเกินมาตรฐานอาหารฯ อยู่บ่อยครั้ง สำหรับตะกอนดินท้องน้ำลำห้วยคลิตี้นั้นพบว่าในบริเวณท้ายโรงแต่งแร่ยังคงมีการปนเปื้อนตะกั่วในปริมาณสูง ส่งผลให้พบปริมาณตะกั่วในสัตว์หน้าดิน เช่น กุ้ง ปู และหอย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ ส่วนดิน สจน. จะดำเนินการสำรวจและเก็บตัวอย่างให้ครบตามแผนที่ชุมชนของชาวบ้านคลิตี้ล่าง ต่อไป 2) การดำเนินงานในระยะต่อไป ได้ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 2/2559 โดยเก็บตัวอย่างน้ำ ตะกอนดินท้องน้ำ ดิน พืชผัก และสัตว์น้ำ	

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	ในระหว่างวันที่ 30 พฤษภาคม – 5 มิถุนายน 2559 ขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งห้องปฏิบัติการกรมควบคุมมลพิษ (น้ำ ตะกอนดินท้องน้ำ และดิน) และห้องปฏิบัติการเอกชน (พืชผัก และสัตว์น้ำ) หากผลการวิเคราะห์แล้วเสร็จจะรายงานให้ทราบต่อไป	
2.2 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล	1) การดำเนินงานที่ผ่านมา 1.1) ปิดป้ายประกาศ เพื่อรายงานผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 1/2559 จำนวน 4 ป้าย ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้าน คลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง ตามคำสั่งศาลปกครอง เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2558 รวมทั้งอธิบายผลการติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณห้วยคลิตี้ ให้ผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้านทราบ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ www.pcd.go.th 1.2) จัดทำจดหมายข่าว 2 เดือน/ครั้ง โดยครั้งล่าสุดคือ ฉบับที่ 3/2559 ประจำเดือนมีนาคม – เมษายน 2559 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงาน เพื่อจัดส่งให้หน่วยงานราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนได้รับทราบ 2) การดำเนินงานปัจจุบัน อยู่ระหว่างจัดทำจดหมายข่าว ฉบับที่ 4/2559 ประจำเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2559 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงาน เพื่อจัดส่งให้หน่วยงานราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนได้รับทราบ (ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดจ้างดำเนินการจัดพิมพ์) 3) การดำเนินงานในระยะต่อไป จัดทำป้ายประกาศคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 1/2559 (เดือนมีนาคม 2559) เพื่อนำไปติดตั้งบนป้ายประชาสัมพันธ์ถาวรของกรมควบคุมมลพิษ	
3. การฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว	1) การดำเนินงานที่ผ่านมา 1.1) กรมควบคุมมลพิษ ได้รับการจัดสรรงบประมาณผูกพัน 3 ปี ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2561 เพื่อดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 584,248,800 บาท (ห้าร้อยแปดสิบล้านสองแสนสี่หมื่นแปดพันแปดร้อยบาทถ้วน) โดยมีกิจกรรมหลัก ประกอบด้วย การขุดลอกห้วยคลิตี้และการฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนรอบโรงแต่งแร่เดิม การก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยสำหรับรองรับตะกอนดินที่ปนเปื้อนจากการฟื้นฟูห้วยคลิตี้และบริเวณรอบโรงแต่งแร่ และการก่อสร้างฝายหินทิ้งจำนวน 2 แห่ง	การขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติลำคลองงู กับ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และการขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำโจน

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	1.2) จัดทำข้อกำหนดการดำเนินงานการจ้างดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี และจัดทำราคากลางการจ้างดำเนินโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงเอกสารประกวดราคา และราคากลาง 1.3) จัดทำข้อกำหนดการดำเนินงานและราคากลาง การจ้างควบคุมงานโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี โดยวิธีตกลง 2) การดำเนินงานในระยะต่อไป ดำเนินการจัดจ้างผู้รับจ้างฟื้นฟูโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี	ยังไม่เสร็จสิ้น ขณะนี้การขออนุญาตในเขตอุทยานแห่งชาติลำคลองงูอยู่ระหว่างพิจารณาเอกสารที่ส่งไปให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ส่วนในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำโจนอยู่ระหว่างนับต้นไม้
4. การป้องกันการปนเปื้อนสารตะกั่วลงสู่ลำห้วยคลิตี้จากพื้นที่เสี่ยง	1) การดำเนินงานที่ผ่านมา ได้ศึกษาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้ และพื้นที่ใกล้เคียงแล้วเสร็จ โดยได้ผนวกแผนการจัดการร่วมกับโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี 2) การดำเนินงานในระยะต่อไป ผนวกแนวทางการจัดการไว้กับโครงการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว จังหวัดกาญจนบุรี	
5. การปรับปรุงประสิทธิภาพฝายหินทิ้งและการจัดการตะกอนดินหน้าฝาย	1) การดำเนินงานที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษ ได้โอนเงินงบประมาณให้กรมทรัพยากรน้ำ เพื่อดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงฝายดักตะกอนจำนวน 2 แห่งที่มีอยู่เดิม คือ ฝายดักตะกอน KC4 และ KC4/1 โดยดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนมกราคม 2557 โดยได้ตรวจสอบการสะสมของตะกอนดินท้องน้ำหน้าฝายดักตะกอน KC4 และ KC4/1 (ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2557 – ธันวาคม 2558) ซึ่งได้กำหนดจุดตรวจวัดบริเวณหน้าฝายดักตะกอน โดยแบ่งออกตามแนวลำห้วยช่วงละประมาณ 10 เมตร และตามหน้าตัดขวางของลำห้วย ช่วงละ 1 เมตร ทั้งนี้ มีผลการตรวจสอบเดือนมีนาคม 2559 ดังนี้ - ฝายดักตะกอนแห่งที่ 1 (KC4) พบปริมาณตะกั่วในตะกอนดินท้องน้ำ 1,975 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ตะกอนดินท้องน้ำ มีความหนาในช่วง 0.10 – 1.44 เมตร มีระดับตะกอนเฉลี่ย 0.86 เมตร คิดเป็นปริมาณตะกอนท้องน้ำหน้าฝายทั้งสิ้น 258 ลูกบาศก์เมตร หรือ 419.25 ตัน - ฝายดักตะกอนแห่งที่ 2 (KC4/1) พบปริมาณตะกั่วในตะกอนดินท้องน้ำ 5,431 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ตะกอนดินท้องน้ำมีความหนาในช่วง 0.16 – 1.26 เมตร มีระดับตะกอนเฉลี่ย 0.71 เมตร คิดเป็นปริมาณตะกอนท้องน้ำหน้าฝายทั้งสิ้น 142 ลูกบาศก์เมตร หรือ 230.75 ตัน	

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	2) การดำเนินงานในระยะต่อไป กรมควบคุมมลพิษมีแผนดำเนินการขุดลอกตะกอนหน้าฝาย ตามแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว โดยจะเริ่มดำเนินโครงการในปี 2559 ซึ่งจะต้องรอให้มีการก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยแล้วเสร็จ จึงจะดำเนินการจัดทำแผนการขุดลอกตะกอนหน้าฝายไปฝังกลบบริเวณหลุมฝังกลบแบบปลอดภัย	
6. การจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) บริเวณริมลำห้วยคลิตี้	1) การดำเนินงานที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษ ได้ว่าจ้างบริษัทรับกำจัดกากของเสียอันตราย เพื่อดำเนินการขุดรื้อและขนย้ายและจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) บริเวณริมลำห้วยคลิตี้จำนวน 4 หลุม ได้แก่ หลุมฝังกลบที่ 2 3 4 และ 5 ซึ่งมีปริมาณตะกอนดินปนเปื้อน 570 ลูกบาศก์เมตร ไปกำจัดนอกพื้นที่อย่างถูกหลักวิชาการ ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อเดือนเมษายน 2556 2) การดำเนินงานในระยะต่อไป ดำเนินการจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) บริเวณริมลำห้วยคลิตี้ที่เหลืออีก 4 หลุม ตามแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว โดยจะเริ่มดำเนินโครงการในปี 2559 ซึ่งจะต้องรอให้มีการก่อสร้างหลุมฝังกลบแบบปลอดภัยแล้วเสร็จ	พื้นที่ดำเนินโครงการอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ การเข้าไปทำกิจกรรมต่างๆ ต้องได้รับอนุญาตก่อนจะดำเนินการได้